

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

KAKAYAHANG KOGNITIBO NG MAG-AARAL SA FILIPINO 7: BATAYAN
SA PAGBUO NG ANIMASYON NG PANITIKANG BISAYA

Tesis na Iniharap sa mga
Guro ng Paaralang Gradwado
Kolehiyo ng Edukasyon
Pamantasang Estado sa Kanlurang Bisayas
Lungsod ng Iloilo

Bilang Bahagi ng Pagtupad
Sa mga Gawaing Kailangan sa Pagtatamo ng Titulong
Master ng mga Sining sa Edukasyon
(Filipino)

ni

Joana Grace A. Isip

Mayo 2024

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

DAHON NG PAGPAPATIBAY

Tesis sa Pagtatamo ng Titulong
Master ng mga Sining sa Edukasyon
(Filipino)

ni

Joana Grace A. Isip

Pinagtibay ng Komite sa Riserts:

LOREY F. TANALEON, PhD, Tagapangulo

SALVADOR P. BACIO, JR., PhD, Kasapi

FRANCISCA T. BORJA, EdD, Outside Expert

JULIE GAY B. QUIDATO, PhD, Tagapayo

LOREY F. TANALEON., PhD, FHEA
Dekana

Mayo 2024

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

Isip, Joana Grace A. "*Kakayahang Kognitibo ng Mag-aaral sa Filipino 7: Batayan sa Pagbuo ng Animasyon ng Panitikang Bisaya*" Di-nailathalang Masteral na Tesis sa Sining ng Edukasyon (Filipino), Pamantasang Estado sa Kanlurang Bisayas, Lungsod ng Iloilo, Mayo 2024.

Abstrak

Ang debelopmental na pananaliksik na ito ay may layuning makabuo at tumiyak ng kahusayan ng nabuong animasyon sa Panitikang Bisaya para sa Ikalawang Markahan sa asignaturang Filipino 7. Ito ay ibinatay sa mababang kabuuang marka ng mga mag-aaral sa Filipino 7 -ikalawang Markahan na may temang Panitikang Bisayas: Repleksiyon ng Kabisayaan. Ang suliraning ito sa kognitibong kahinaan ng mga mag-aaral sa panitikang Bisaya ang nag-udyok sa mananaliksik upang isagawa ang pag-aaral na tutugon sa pangangailangang ito. Isinaalang-alang at pinagbatayan ng pag-aaral na ito ang Instructional Design Theory sa pagdedisenyo ng kagamitang pang-instruksiyon. Sumunod rin ang pag-aaral na ito sa proseso ng modelong ADDIE bilang balangkas ng pagdisenyo at paglinang ng isang animasyon. Ang mga kagamitang ginamit sa pagtitipon ng mga datos ay ang Curriculum Guide sa Baitang 7 sa Filipino bilang gabay sa paglinang ng kakayahang kognitibo ng mga mag-aaral sa panitikang pagkatuto at pagpapahalaga, talatanungan sa pagtataya sa antas ng kahusayan ng animasyon bilang kagamitang pampagtuturo batay sa sumusunod na pamantayan: layunin, paksang-aralin, nilalaman, yugto ng pagkatuto, at estilo at presentasyon, at pagtataya sa antas ng kahusayan ng animasyon bilang audio-visual na lunsaran batay sa sumusunod na pamantayan: aspektong biswal, at mga sangkap panteknolohiya. Ang binuong animasyon ng mga pantikang Bisaya na itinuturo sa Baitang 7 ay tinaya ng

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

mga guro sa Filipino 7 at eksperto sa edukasyon. Lumabas na napakahusay nang binuong animasyon sa kabuuan.

Ayon sa kinalabasan ng pag-aaral, ang animasyong binuo ay nakatutulong sa pag-unlad ng kakayahang kognitibo ng mag-aaral, angkop sa kakayahan nilang matuto, naaayon sa interes ng mga mag-aaral, naging solusyon sa mga pang-edukasyong suliranin, at sumasabay sa mga makabagong pangangailangan sa pagkatuto ng mga mag-aaral. Nasa panahon na tayo na malaki ang impluwensya ng multimedia kaya kinakailangan ang mga makabagong kagamitan sa pagtuturo na angkop sa interes ng mga mag-aaral, makagaganyak sa aktibong partisipasyon sa proseso ng pagtuturo at pagkatuto, at makabagong estratehiya sa pagtamo ng mga pamantayang pangnilalaman at pagganap sa mga aralin na napabibilang sa ating kurikulum. Dahil dito, iminumungkahi sa mga guro na gamitin ang nabuong animasyon sa pagtuturo ng Filipino 7 upang maging tugon sa suliraning kahinaang pangkognitibo ng mga mag-aaral sa pagkatuto at pagpapahalagang pampanitikan. Maaari rin itong maging batayan sa pagbuo ng mga gawain o kagamitang pampagtuturo na angkop sa pangangailangan ng mga mag-aaral.

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

Talaan ng mga Nilalaman

	Pahina
Pamagat	i
Dahon ng Pagpapatibay	ii
Pasasalamat	iii
Abstrak	v
Talaan ng Nilalaman	vii
Talaan ng Larawan	x
Talaan ng Manghad	xi
Talaan ng Appendise	xii
Kabanata	
1 PANIMULA NG PAG-AARAL	1
Banghay at Sanligan ng Pag-aaral	2
Batayang Teoretikal ng Pag-aaral	5
Paglalahad ng Suliranin	9
Kahalagahan ng Pag-aaral	10
Katuturan ng mga Katawagang	12
Saklaw at Hangganan ng Pag-aaral	14
2 MGA KAUGNAY NA LITERATURA AT PAG-AARAL	16
Ang Programang K to 12	17
Panitikan	28

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

	Kagamitang Pampagtuturo	33
	Animasyon	46
	Modelong ADDIE	59
	Paglalagom	62
3	DISENYO AT PAMAMARAAN NG PAG-AARAL	67
	Disenyo at Layunin ng Pag-aaral	67
	Paraan ng Pag-aaral	68
	Mga Konsiderasyong Etikal	69
	Mga Kagamitan sa Pagtitipon ng Datos	70
	Pangangalap ng mga Datos	72
	Pang-istadistikang Pagtalakay ng mga Datos	78
4	PAGLALAHAD AT PAGSUSURI NG MGA DATOS	80
	Antas ng Kakayahang Kognitibo ng mga Mag-aaral sa Filipino 7 at Panitikan at Markahang Nakakuha ng Pinakamababang Grado ng mga Mag-aaral sa Filipino 7	81
	Saklaw at Nilalaman ng Nabuong Animasyon sa Panitikan ng Bisayas sa Filipino 7	83
	Antas ng Kahusayan nang Nabuong Animasyon	90
	Antas ng kahusayan ng Nabuong Animasyon Bilang Kagamitang Pampagtuturo Batay sa Layunin	95
	Antas ng Kahusayan nang Animasyon bilang Kagamitang Pampagtuturo Batay sa Paksang-Aralin	97
	Antas ng Kahusayan ng Animasyon bilang Kagamitang Pampagtuturo batay sa Nilalaman	98

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

Antas nang Kahusayan ng Animasyon bilang Kagamitang Pampagtuturo Batay sa Yugto ng Pagkatuto	101
Antas ng Kahusayan nang Nabuong Animasyon bilang Kagamitang Pampagtuturo Batay sa Estilo at Presentasyon	103
Antas ng Kahusayan nang Nabuong Animasyon Bilang Audio-Visual na Lunsaran Batay sa Aspektong Biswal	107
5 PAGLALAGOM, KONGKLUSYON, IMPLIKASYON AT REKOMENDASYON	113
Lagom	113
Kongklusyon	117
Implikasyon	120
Rekomendasyon	124
TALASANGGUNIAN	127
MGA APENDISE	134

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

TALAAN NG LARAWAN

Larawan		Pahina
1	Paradima ng Pag-aaral	9
2	Resulta ng Sarbey sa Pagpili ng Kagamitang	74
3	Pagbuo at Pagdisenyo ng Animasyon ng mga Akdas a Filipino 7 Ikalawang Markahan	75
4	Implementasyon ng Isinagawang Pag-aaral	76
5	Larawan ng Isina-Animasyong Akda ng Panitikang Biasaya	76

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

TALAAN NG MANGHAD

Manghad		Pahina
1	Mga Kalahok ng Pananaliksik	69
2	Kabuuang Marka ng mga Mag-aaral sa Filipino 7 Baitang 7	83
3	Mga Nabuong Animasyon ng Panitikang Bisaya	90
4	Antas Kahusayan ng Binuong Animasyon sa Iba't Ibang Aspekto batay sa Pagtataya ng mga Guro sa Filipino 7	94
5	Antas Kahusayan ng Binuong Animasyon Bilang Kagamitang Pampagtuturo Batay sa Layunin	96
6	Antas Kahusayan ng Binuong Animasyon Bilang Kagamitang Pampagtuturo Batay sa Paksang-Aralin	98
7	Antas Kahusayan ng Binuong Animasyon Bilang Kagamitang Pampagtuturo Batay sa Nilalaman	100
8	Antas Kahusayan ng Binuong Animasyon Bilang Kagamitang Pampagtuturo Batay sa Batay sa Yugto ng Pagkatuto	102
9	Antas Kahusayan ng Binuong Animasyon Bilang Kagamitang Pampagtuturo Batay sa Estilo at Presentansyon	105
10	Antas Kahusayan ng Binuong Animasyon Bilang Audio-Visual na Lunsaran	107
11	Antas Kahusayan ng Binuong Animasyon Bilang Audio-Visual na Lunsaran Batay sa Aspektong Biswal	109
12	Antas ng Kahusayan nang Nabuong Animasyon Bilang Audio-Visual na Lunsaran Batay sa Sangkap Panteknolohiya	112

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

TALAN NG MGA APENDISE

Appendice		Pahina
A	Talatanungan sa Sarbey ng Kagamitang Pampagtuturo	135
B	Talatanungan sa Pagtataya	137
C	Liham sa Punongguro	143
D	Liham sa mga Guro at Esperto	145
E	Curriculum Guide sa Filipino 7 Ikalawang Markahan	147
F	Buong Kopya ng mga Isina-Animasyong Akda ng Panitikang Bisaya	150
G	Larawan ng Isina-Animasyong Akda ng Panitikang Biasaya	161

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

128

Talasanggunian

- Anacan, S. (2016) *Computer-generated instructional materials (cgim) sa pagtuturo ng Filipino sa baitang 10*. Pamantasang Estado sa Kanlurang Bisayas, Lungsod ng Iloilo
- Alloway, T. P., & Elsworth, M. (2012). *An investigation of cognitive skills and behavior in high ability students. learning and individual differences, 22(6)*, 891-895.
- Bacio, S., & Sagge, R. (2022). *Development and evaluation of an instructional package for komunikasyon at pananaliksik sa wika at kulturang Pilipino*. *Journal of Philippine Studies and Psychology*, retrieved from <https://www.journalppw.com/index.php/jpsp/article/view/2083>
- Badayos, P. B. (2008). *Metodolohiya sa pagtuturo at pagkatuto ng/sa Filipino mga teorya, simulain, at estratehiya*. Malabon City: Mutya Publishing House, Inc.
- Balangao, M.C. (2021). *Kontekstuwalisadong modyul sa pagtuturo ng pagbasa at pagsusuri ng iba't ibang teksto: pagbuo at pagtaya*. Di-nailathalang Tesis. Pamantasang Estado sa Kanlurang Bisayas, Lungsod ng Iloilo.
- Bernales, P. V. (2008). *Pagtuturo ng/sa Filipino mga teorya at praktika*. Malabon City: Mutya Publishing House.
- Catipay, T. M. A. (2019). *Antolohiya ng mga sugbu-anun'g kwentong bayan: pagbabalik-tanaw sa buhay at kulturang Cebuano*. Asia Pacific Journal of Multidisciplinary Research, 7(1)

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

129

- Chang, L., & Abidin, M. J. B. Z. (2024). *Instructional design of classroom instructional skills based on the ADDIE model*. Technium Social Sciences Journal, 55, 167-178.
- Conde, M. H. (2015). *Multimedia sa paglinang ng kasanayan sa pakikinig at panonood: pagbuo at pagtataya*. Pamantasang Estado sa Kanlurang Bisayas, Lungsod ng Iloilo
- Cortez, M.D. (2021). *Paggamit ng 2D animation sa pagtuturo ng El Filibusterismo sa akademikong pagganap ng mga mag-aaral*.
- Denusta, J.L. (2011). *Paglinang at pagtataya ng modyul ng pagsulat*. Di-nailathalang Tesis. Pamantasang Estado sa Kanlurang Bisayas, Lungsod ng Iloilo.
- Dordas, N. S. (2018). *Computer-based na kagamitang pampagtuturo sa Filipino baitang lima salig sa k to 12 kurikulum*. Di-nailathalang Tesis. Pamantasang Estado sa Kanlurang Bisayas, Lungsod ng Iloilo
- Escanillas, C.M. (2019). *Pagsasakomiks ng piling akdang pampanitikan sa ikawalong baitang: pagbuo at pagtataya*. Pamantasang Estado sa Kanlurang Bisayas, Lungsod ng Iloilo
- Espina, B. et al., Panitikan ng Pilipinas sa pamamaraang modyular, 2011
- Espedion, R. (2009). *Piling kwentong Hiligaynon bilang kagamitang pampagtuturo sa paglinang ng kasanayan sa pagbasa: pagbuo at pagtataya*. Di-nailathalang Tesis. Pamantasang Estado sa Kanlurang Bisayas, Lungsod ng Iloilo.

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

130

- Garcia, L. C. (2013). *Introduksyon sa k-12 (programa sa batayang edukasyon)*. Retrieved from <https://guroakongmatapat.files.wordpress.com/2013/06/k-12-sa-batayang-edukasyon-day-1-session-3.pdf>
- Gordon, D., Bourke, T., Mills, R., & Blundell, C. N. (2024). *Understanding how education reform influences pre-service teachers' teacher self-efficacy*. *International Journal of Educational Research Open*, 7, 100338.
- Hassan, A. A. U., Fazal, M., & Sheikh, M. A. (2024). *Digital learning of children through youtube: perception of young parents in lahore*. *Online Media and Society*, 5(1), 25-35.
- Hernandez, R. (2019). *Ang panitikang popular sa pagtuturo ng Filipino sa ikaanim na baitang sa ikalawang distrito, klaster 5 ng dibisyon ng lungsod ng calamba: isang batayan sa pagbuo ng mungkahing gawain*. *Ascendens Asia Journal of Multidisciplinary Research Abstracts*, 3(2C).
- K to 12 Gabay pangkurikulum Filipino (Baitang 1-10), DepEd Complex, Meralco Avenue Pasig City
- Ladrillo, S. H. (2022). *Effects of videagogy on mathematics academic performance among grade 9 students under modular approach*.
- Magahis, H. L. A. (2019). *Panitikang mapagpalaya o mandaraya? isang holistikong kritika sa kasalukuyang panitikang ginagamit sa pagtuturo ng Filipino sa baitang 7-10*. *DALUMAT E-Journal*, 5(1), 1-1.

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

131

- Mayos, N., et al. (2008). *Ang guro ng bagong milenyo: mga kagamitang panturo sa Filipino*. Cabanatuan City: JIMCY Publishing House
- McGriff, S. (2000). *ADDIE Model by McGriff*. Instructional Systems College of Education. Penn State University.
- McLeod, G. (2003). *Learning theory and instructional design. learning matters*, 2(3), 35-43.
- McLeod, S. (2024). *Albert bandura's social learning theory*. Retrieved from <https://www.simplypsychology.org/bandura.html>
- Montenegro, M.M. (2022). *Mga piling kuwentong-bayang Surigaon: isang antolohiya*. American Journal of Humanities and Social Sciences Research (AJHSSR)
- Monterey, M. F. (2021). *Ang babaye sa lunok kag iban pa nga mga sugilanon nga indi mapatihan apang matuod: isang pampanitikang salin*.
- Moral Jr, R. P. (2019). *Pagbuo ng sanayang aklat sa pagtuturo ng mga kuwentong bayan ng lungsod ng Koronadal: batayan sa pagtukoy ng antas ng pagpapahalaga sa panitikang katutubo*. Ascendens Asia Journal of Multidisciplinary Research Abstracts, 3(2N).
- Nibalvos, I. M. P. (2019). *Lipunan at panitikan: pag-uugat ng kapilipinohan sa pagbubuo ng literaturang pambansa*. Malay, 32(1).

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

132

- Patriarca, P. G. (2013). *Computer-generated instructional materials (cgim) para sa komunikasyon sa akademikong filipino (fil 101): pagbuo at pagtataya*. Di-nailathalang Tesis. Pamantasang. Estado sa Kanlurang Bisayas, Lungsod ng Iloilo.
- Quidato, J.G.B (2014). *Computer-generated na kagamitang pampagtuturo sa literatura 101*. Di-nailathalang Tesis. Pamantasang. Estado sa Kanlurang Bisayas, Lungsod ng Iloilo.
- Reigeluth, C. (1999). *Instructional-Design Theories and Models*. Indiana University
- Ruedas, P. (2001). *Paghahanda ng kagamitang pampagtuturo*,.Manila: Rex Bookstore
- Vegafria, L. G. J., & Calibayan, M. L. D. (2016). *Cultural values reflected on folk songs of arumanen manobo in barangay renibon, pigcawayan north cotabato, philippines*. Asia Pacific Journal of Education, Arts and Sciences, 3(4), 76-84.
- Xiao, L. (2013). *Animation trends in education*. International Journal of Information and Education, Vol. 3, No. 3, 286-289.
- Zahra, S. B. (2016, January). *Effect of visual 3d animation in education*. European Journal of Computer Science and Information Technology. Volume 4, No.1, 1-9.
- Zamora, N. C. (2016). *Pagtataya sa modularisasyon ng k-12 sa asignaturang Filipino: tungo sa pagbuo ng modelo ng ebalwasyon para sa kagamitang panturo sa ika-21 siglong kasanayan*. The Normal Lights, Volume 10, No. 20, 207-206.
- K to 12 Gabay Pangkurikulum, 2016

PAMANTASANG ESTADO SA KANLURANG BISAYAS
KOLEHIYO NG EDUKASYON
PAARALANG GRADWADO
Lungsod ng Iloilo

133

(<https://www.mheducation.ca/blog/richard-mayers-cognitive-theory-of-multimedia/>).

<https://opentext.wsu.edu/theoreticalmodelsforteachingandresearch/chapter/multimedia-learning-theory/>

(<https://www.simplypsychology.org/bandura.html>)

<https://journalppw.com/index.php/jpsp/article/view/2083>

www.editingcorp.com